

vaj, ubijalec veliko boljše živi pri svojem poležavanju, kakor kmet, ki se bori s tolikimi skrbmi in nesrečami.

Žalilo me je jako, ko sem videl nekega „škrice“, ki se je na dan tukajšne nesreče norčeval in se nam posmehoval, da smo Boga vsega močnega prosili, odvrniti od nas tako nesrečo. — Rečem pa: Prišel bo dan plačila.

Iz Babinec pri Ljutomeru. (Brod — ploha). Pri Moti prek mure je brod že izgotovljen, ki je močno in prilično narejen. Na njem je podoba križa postavljena in sta ga naša blaga gg. Mat. Sinko, župnik v Ljutomeru in kaplan M. Meško blagoslovila 20. junija popoldne. Ljudi se je vdeležilo mnogo od več krajev, ki so radi poslušali besede župnikove.

Velika nevihta je nastala 26. junija v Ljutomerskem okraju. Dež je šel, kakor da bi iz vedre vlival in na enkrat je bilo vse v vodi, ki je njive in vinograde trgala, moste in brvi odnesla mline potrla, v hrame udirala in precej živine odnesla. Najhujše je bilo v Kostanjevici, na Presiki in v Stročji vasi. Po nekaterih krajih je šla tudi toča. Letina se je kazala po vinogradih dobra, po polji pa srednja, sedaj pa je nekaj že proč.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci veliko in radi žrtvujemo za šole. Nov dokaz temu je krajno šolsko svetovalstvo Mozirsko. Sklenilo je 3razredno šolo v Mozirji razširiti in staviti novo šolsko poslopje. Odposlalo je ob enem tudi prošnjo za podporo do štajerske posojilnice v Gradci, ki je za šolske namene odločila darovati 60.000 fl. — Koroški slovenski in nemški konservativci so začeli živahneje gibati se ter se potezajo vsi za lepo geslo pravne stranke: vse za vero, dom in cesarja. O liberalizmu nečejo ničesar vedeti, ker se je pokazal sovražnika vere, Slovencev in Avstrije. Prilično bo tudi „Sl. Gosp.“ o tej važni stvari več povedal.

Tržaški Slovenci so si odmislili in ne bodo osnovali lista: Edinost. Hočejo se rajši poskušati zediniti s Sočo in Glasom, če bo mogoče. —

V Trst pride te dni največja oklopnica ali železna ladja na svetu. Angleži so nje posestniki. — Letošnje polletje spada gotovo med ona, ki so po nevihtah največ škodovala. Vsak den beremo o strahovitih plohah in točah n. pr. na Štajerskem, Koroškem, Tirolskem, Moravskem, v Pragi in Budapešti. Posebno ogerska Budapešta je hudo zadeta. Veliko tisoč šip je potrupanih, mnogo hiš podrlih in ljudi osmrtenih. —

Volitve na Ogerskem ljudi čedalje bolj vznemirujejo. V Železni županiji sta postavljena 2 kandidata: konservativni župnik Herič (Slovenec?) in madžaron Sohar. Prvi je neki sila zgovoren.

Veliko dijakov so te dni zaprli v Linci, v

Kremsmünstru, v Saleburgu, v Freistadtu, ker so bili s pruskimi dijaki v izdajalni zvezi. Zopet lep sad naših liberalnih šolskih kričavev!

Vnanje države. Ruski cesar se je peljal črez Avstrijo na svoj ruski dom. Naš svitli cesar so ga od Hleba do Bodenbaha na železnici spremljali. Ves svet pravi, da je ta shod velike važnosti in nalašč po nadvojvodu Albrehtu nasnovan, da sta se sosedna cesarja zamagla pogovarjati — brez prič. —

Na Pruskem raste razdraženost med Katoličani in liberalci čedalje bolj. V mestu Rheine so Katoličani zapodili žandarje in policaje ter ranili mestnega župana, ker je hotel braniti razsviljenje mesta na čast 30letnice kronanja Pija IX. Sicer pa pruski finančni ministri slabo gospodarijo. Hoteli so v svoji ošabnosti vse računati v zlatu na mesto v srebru. Ali sedaj bodo kmalu morali računati v „cotavem“ papirji, kakor mi. Kajti 1150 milijonov izkovanih manjših (mark) zlatov je kmalu romalo v francoske in angleške roke. Srd in jeza na Nemškem je zato velika. Sosedu se njim pa zlobno posmehujejo.

Francosko deželo je zadela neznana nesreča po južnih krajinah. Strahoviti nalivi in plove so pokončale veliko mest, trgov in vasi. Vsa nesreča še ni razglašena. Da pa je strahovita, kaži to, da je četrti del mesta Toulouse voda podrta, veliko ljudi v razvalinah zasula. Nek trg je imel 400 hiš. Ostalo njih je 5. Državna skupščina je takoj dovolila 1 milijon pomoči. Sami predsednik francoske republike, general Mak-Mahon se je podal v nesrečne kraje.

Španski Karlisti vedno napredujejo ter so zopet na večih mestih obupne nasprotnike potolkli.

Za poduk in kratek čas.

Vremensko prerokovanje.

I.

Vel pošte rakom zvižgat,
Lažnivi pratikarji,
Lažnivi zvezdogledi,
Vremena vi preroki!
Prešerin.

Izrek slavnega Prešerina bi lahko splašil nas, ki namenimo obširneje začeti pisati o vremenskem prerokovanju. Ali splasiti se ne damo. To že zato ne, ker ne mislimo niti pratik prebirati niti pri zvezdogledih zajemati, ampak opirati se na reči in stvari, ki so z vremenom v posebni dotiki in zvezi. Vremena sicer človek nima v svoji oblasti, tudi bodočnost je v božjih rokah. Vendar pa ima okoli sebi in včasih tudi na sam sebi mnogo reči in stvari, katerih je le treba zvesto opazovati, ter se zamore več ali manj zanesljivo povedati v jutru, kako vreme utegne biti na večer in še dalej naprej. To vedeti pa ni samo zanimivo, ampak tudi koristno.

Vreme je odvisno od zraka (vzduba ali lufta). Kakoršen zrak, takošno vreme. Pozračne spre-

membe spreminjajo tudi vreme. Ali ove spremembe se kažejo in se dajo spoznavati na mnogovrstnih rečeh in stvarih, ki nas obdajajo. Po letu ob veliki vročini polija včasih kameno sol, potem lugasto sol (potašelj) obilna rosa. To kaže, da se v zraku nahaja veliko vodenih delcev ali soparja in da utegne zavolj tega kmalu dež liti. Velika mokrota ali vlažnost v zraku stori, da zadobi prah na cesti nek poseben, zemljin duh. Ljudje pravijo, da „po deži diši“. Prav imajo. Prah in sploh ilovata zemlja namreč ima lastnost vodo in vodeni sopar močno iz zraka srkati in daja potem omenjeni posebni duh od sebe. To pa nam kaže, da je v zraku mnogo soparja in da utegne kmalu nastopiti deževno vreme. Navzočnost soparja v zraku nam naznanja jako zvesto tudi solni kamen in pa lugasta sol. Pokrije nju že rosa, če je le nekoliko vodenega soparja v zraku.

Detelja se pred dežem zravna in po konci postavi. Njivski slak in navadne zvezdice zaprejo svoje cvete. Kdor ob takem času kosi, ta gotovo seno spravlja v deževji.

Veliko bolj občutne za vremenske spremembe so nekatere stvarice, na primer: pajki, pijavice, zelene žabe.

Navadni domači pajek se pred deževnim vremenom skriva in stisne v valjasto cev, katero si je na konci pajčevine napravil ter se v njej obrne. Kedar se pa pripravlja na jasno vreme, tedaj pa zapusti luknjo in se poda na pajčevinsko mrežico. Posebno zanimivo je opazovati velikega pajka križevca (Kreuzspinne). Ob slabem vremenu mirno tiči v svoji luknji. Črez nekaj časa zapusti luknjo in začne marljivo svojo mrežo popravljati. Sedaj nastopi skoro vselej stalno lepo vreme.

Pijavice imajo nekateri nalašč zavolj vremenskega prerokovanja v posebni steklenici, ki je z vodo napolnjena. Če pijavica mirno leži na dnu steklenice, potem kaže to na jasno in sušno vreme. Če pa se pijavica nahaja v gornjem delu steklenice, tako se je nadjati deža ali snega. Včasih izleze pijavica popolnem iz vode ali se pa v njej močno zvija in burno premetava. To kaže na bližnjo nevihto in burjo. Tudi zelena ali božja žabica velja za vremenskega preroka. Pogosto njo držijo v steklenicah ter njo hranijo z muhami. Kedar žabica v travi ali v vodi čepi, naznanja dež; kedar pa spleže iz vode, prerokuje lepo vreme.

Kedar je zrak vlažen in dež blizu, tedaj se žuželke, muhe in mušice spuščajo k tlam in k površji zemlje in voda. Zato lastovke nizko letajo in mušice lovijo. Ribe se pogosto iz vode zaganjajo v zrak in hlastajo za mušicami. Ovce pred dežem rade skačejo in se med seboj butajo. Goveja živina se dere in sili v hlev. Voli vzdigajo glave in z napetimi nosnicami po zraku vohajo. Bučele se poskrijejo v panje ali koše. Svinje popadajo slamo in trgajo liče. Mačke

se marljivo umivajo, psi se kažejo lenobni in čemerni. Kokoši nemirno brskajo prah in gnoj. Petelin poje ob nepravem času. Race bitijo kriče v vodo. Bolhe iščejo človeka in ga sitniše nadlegujejo. Muhe postajajo bolj sitne in obadi huje pikajo. Naposled še človek sam postane vremensk prerok. Ozebljine ga namreč začnejo bolj srbeti. Nekateri, posebno protinasti ljudje, so pri vremenskih spremembah tako občutni, da hočejo na mestu zboleti.

To je precejšno število vremenskih prerokov. Ali imamo njih še več, namreč: mesečne dvorove, mavrico, solčno srkanje vode, megle in oblake, vetrove, termometer in barometer. O teh pa govorimo drugokrat.

Razne stvari.

(Cesar Ferdinand I. mil.) so predvčerajšnjim umrli v Pragi, 82 let stari.

(Mili darovi) za po toči poškodovane v konjiški in slov. bistrski dekaniji: prenesek 124 fl., potem daroval je g. dr. Križanič, profesor bogoslovja 3 fl., in g. Davorin Valenčak, profesor na gimnaziji 2 fl. in fara sv. Jakoba v Lembahu 19 fl. 80 kr. Skupaj 148 fl. 80 kr.

(† Valentin Senegačnik) po domače Poznak, posestnik in cerkveni ključar pri Novicerkvi, je nesrečno iz drevesa padel, da je po nekaterih minutah umrl. Prihodnjič povemo več o vrlem možu.

(Milostljivi knez in škof) so Tinjčanom, po toči poškodovanim, iz Maribora poslali 20 fl., za kateri dar najponižnišo zahvalo izrekajo obdarovani Tinjčani.

(† Šraml) znani mariborski veliki vinski tržec je umrl.

(Smrtno ranil) je 18letnega Jer. Puncerja iz Podgarja neki Jož. Erjavac iz Zgornje - Gorče. Udaril ga je namreč s sekiro po glavi.

(V Vozenici) so tatovi vtrgali v hišo Katarine Pahrnikove ter odnesli oblačil in pohištva za 235 fl. vrednosti.

(Listonošem) na deželi gre za naprej po 1 kr. za pisma po 1/2 kr. za novine plačila.

(Odlikovan) je še mladi Slovenec, profesor dogmatike na graškem vseučilišču g. dr. Stanonik. Graški škof so ga imenovali za duhovnega svetovvalca.

(Za društvo duhovnikov) sta vplačala č. gg. Matjašič 1 fl.; Beljšak 11 fl.

K. (Spremembe v lavantinski škofiji.) Č. gosp. Peter Skuhala stopi v red nemških križnikov in pride za kaplana v š. Miklavž pri Lotmerku. Prestavljeni so č. gg.: Jakob Krušič k sv. Križu pri Slatini; — Simon Ducman v Gornji grad; — Joan Jakopina v š. Janž. na dravsk. polji; — Juri Purgaj v Pilštanj; — Frančišk Geč v š. Jur na Ščavnici; — Jožef Rostaher v začasno pomoč v Poljenšak. — Kaplaniji v Galiciji in v Hajdini ostanete začasno izpraznjeni. — Č. g. Jer-